

การศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

A Study of Learning management in Private Primary Schools Under
The office of Private Education Muang District, Yala Province

มุสลียะห์ สุธง ¹, อลิสร่า ชมชื่น ² และธีรพงศ์ แก่นอินทร์ ³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ในด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร กิจกรรมการเรียนรู้ บรรยากาศการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นครูผู้สอนที่สอนในระดับชั้นประถมศึกษาจำนวน 179 คน การรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถามชนิดเลือกตอบและจัดอันดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่ และร้อยละ ผลการวิจัยพบว่ามีสิ่งที่จะต้องพัฒนา คือ ด้านสื่อการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้ โรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา

Abstract

The purpose of this research was to study situation of learning management in primary school belong to office of Private Education in Muang Yala in the learning content, learning activities, learning environment, learning materials and learning evaluation. The subjects were 179 teachers who teach in Prathom Suksa. Data were collected by the questionnaires consisting of check-lists and rank rating scales, and were then analyzed by using frequencies and percentages. The study found that should be to developed in learning materials and learning activities

Keywords: Learning management, Private Primary Schools

¹ นักศึกษา ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ปัตตานี ประเทศไทย 94000

² ดร. ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ปัตตานี ประเทศไทย 94000

³ รศ.ดร. ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ปัตตานี ประเทศไทย 94000

บทนำ

การจัดการศึกษาของเอกชน มีบทบาทสำคัญต่อการจัดการศึกษาของชาติเพราะช่วยแบ่งเบาภาระการจัดการศึกษาของรัฐเป็นอย่างมาก ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 ข้อ 18 กล่าวว่า “ส่งเสริมให้เอกชนจัดการศึกษาทุกระดับเพิ่มขึ้น ให้มีอิสระภาพ และความคล่องตัวในการบริหารและการจัดการ สามารถพึ่งตนเองได้ โดยการให้รัฐสนับสนุนด้านวิชาการ ทรัพยากร การอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานและการรับรองมาตรฐาน” จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่โรงเรียนเอกชนต้องเร่งพัฒนาโรงเรียนเชิงคุณภาพเพื่อรองรับบริการทางการศึกษา การจัดการหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานของเอกชนมีความเป็นอิสระ ความคล่องตัว เสรีภาพในทางวิชาการ และสามารถพัฒนาระบบบริหารและการจัดการที่เป็นของตนเองได้อย่างอิสระ ทั้งนี้อยู่ภายใต้การกำกับ ติดตาม การประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของรัฐ มีแนวการดำเนินงานและนโยบายการจัดการหลักสูตรที่เน้นการส่งเสริมสนับสนุนการบริหารงานวิชาการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนตามความถนัด เน้นให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ ประยุกต์ทักษะความรู้ไปใช้ในชีวิตจริงตามโอกาสและสถานการณ์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2535:21)

การจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความหลากหลายมากกว่าท้องถิ่นอื่นๆ มีการจัดการศึกษาจากหน่วยงานหลายสังกัด โดยในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน่วยงานหลักที่จัดการศึกษาในพื้นที่ประกอบด้วยสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงทำให้ผู้ปกครองมีโอกาสเลือกส่งบุตรหลานเข้าเรียนในสถานศึกษาได้หลากหลายมากขึ้น นอกจากนี้ประชาชนในพื้นที่ที่ยังตระหนักในความสำคัญและส่งลูกเข้าเรียนในอัตราสูงมาก โดยเด็กในวัยเรียนระดับอนุบาล/ก่อนประถมและประถมศึกษาในพื้นที่มีการเข้าเรียนเกือบร้อยเปอร์เซ็นต์สอดคล้องกับนโยบายของรัฐสำหรับระดับประถมศึกษาทั้งนักเรียนมุสลิมและไทยพุทธส่วนใหญ่เข้าเรียนในโรงเรียนของรัฐบาล หากพิจารณาสัดส่วนการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาระหว่างรัฐและเอกชน พบว่าร้อยละ 80 จะเป็นการจัดการศึกษาของภาครัฐ แต่จากข้อมูลของสำนักทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ พบว่าผลการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา(NT) ปีการศึกษา 2550 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทั้ง วิชาภาษาไทย และคณิตศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศมาก ค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาหลักยังต่ำกว่าร้อยละ 50 ทุกรายวิชา นักเรียนชั้นประถมและมัธยมศึกษาตอนต้นอ่านหนังสือภาษาไทยไม่ออก แม้กระทั่งนักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธที่เรียนตามหมู่บ้านต่างๆ นอกจากนี้แล้วยังมีปัญหาด้านการเรียนการ

สอนไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย ช่วงเวลาทำการของครูกับนักเรียนในภาระเรื่องการเรียนการสอนก็จะลดน้อยลงกว่าปกติ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2552 : 158-159)

จากสภาพการณ์ดังกล่าวนี้ทำให้ผู้ปกครองบางส่วนนิยมส่งบุตรหลานของตนเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา เพราะสามารถตอบสนองความต้องการได้มากกว่า เนื่องจากสามารถจัดการเรียนการสอนได้เต็มเวลา จัดหลักสูตรที่สามารถตอบสนองความต้องการของคนในพื้นที่ เพราะโรงเรียนเอกชนมีอิสระในการบริหารจัดการในด้านต่างๆ ซึ่งถือได้ว่าเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการให้การศึกษาแก่บุตรหลาน จึงทำให้โรงเรียนเอกชนในระดับประถมศึกษาเป็นโรงเรียนที่ได้รับความนิยมจากผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษา แม้ว่าผู้ปกครองจะต้องมีค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น กระนั้นก็ตามจากรายงานผลการสอบการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา (NT) ปีการศึกษา 2553 ของสำนักงานการศึกษาเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ของโรงเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ก็ยังได้ผลที่ไม่น่าพอใจนัก (สำนักงานการคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจังหวัดยะลา: ออนไลน์)

จากข้อมูลดังกล่าวนี้ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้และแนวทางการพัฒนาของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดยะลา เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนากิจการโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา ตลอดจนเพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในพื้นที่ใกล้เคียง

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน ในอำเภอเมือง จังหวัดยะลา

แนวคิด ทฤษฎี

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 22 ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ในมาตรา 23(2) เน้นการจัดการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย ให้ความสำคัญของการบูรณาการความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสมของระดับการศึกษา ในส่วนของการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ดำเนินการโดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

ผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดาผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพให้มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งในเรื่องนี้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ดังนี้ พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2544:7) กล่าวว่า คือแนวการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่ และสิ่งประดิษฐ์ใหม่โดยการใช้กระบวนการทางปัญญา กระบวนการทางสังคม ให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์และมีส่วนร่วมในการเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ โดยครูมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต้องจัดให้สอดคล้องกับความสนใจความสามารถและความถนัด เน้นการบูรณาการความรู้ในศาสตร์สาขาต่างๆ ใช้หลากหลายวิธีสอนหลากหลายแหล่งความรู้ สามารถพัฒนาปัญญาอย่างหลากหลายคือพัฒนาพหุปัญญา รวมทั้งเน้นการใช้วิธีการวัดผลอย่างหลากหลายวิธี ส่วนทิสนา เขมมณี (2550:120) สรุปว่าเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นตัวตั้ง โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับผู้เรียนและประโยชน์สูงสุดที่ผู้เรียนควรจะได้รับ และมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเต็มตัวและได้ใช้กระบวนการเรียนรู้ต่างๆอันจะนำผู้เรียนไปสู่การเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง และสมศักดิ์ ภูวิภาดาวรรณ (2544: 1) ได้กล่าวถึงหลักสำคัญของการยึดผู้เรียนเป็นสำคัญคือ 1) ความต้องการและความสนใจของผู้เรียน (Learners Need and Interests) 2) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม (Participation) ในการเรียนรู้ให้มากที่สุด 3) เน้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง (Constructionism) กล่าวคือให้สามารถเรียนรู้จากประสบการณ์ในสภาพความเป็นจริง (Experiential Learning) สามารถวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) และสืบค้นหาความรู้ได้ด้วยตนเอง (Inquiry) 4) เป็นการพึ่งพาตนเอง (Autonomy) เพื่อให้เกิดทักษะที่จะนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวันและสามารถเข้าใจวิธีการเรียนรู้ของตนเอง (Met cognition) กล่าวคือรู้วิธีคิดของตนเองและพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนวิธีคิดได้อย่างเหมาะสม ไม่เน้นเพียงการจดจำเนื้อหา 5) เน้นการประเมินตนเอง (Self-Evaluation) ซึ่งแต่เดิมครูผู้สอนจะเป็นผู้ประเมิน การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเองอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจตนเองได้ชัดเจน รู้จุดเด่น จุดด้อยและพร้อมที่จะปรับปรุงหรือพัฒนาตนเองให้

เหมาะสมยิ่งขึ้น การประเมินในส่วนนี้เป็นการประเมินตามสภาพจริงและใช้แฟ้มสะสมผลงานช่วย

6) เน้นความร่วมมือ (Cooperation) ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในการดำเนินชีวิตประจำวัน ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญวิธีการหนึ่งที่เหมาะสมก็คือ การเรียนแบบร่วมมือในรูปแบบต่างๆ และ 7) เน้นรูปแบบการเรียนรู้ (Learning Styles) ซึ่งอาจจัดได้ทั้งในรูปแบบเป็นกลุ่มหรือเป็นรายบุคคล

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การวิจัยในครั้งนี้ใช้ประชากรทั้งหมด ที่เป็นครูผู้สอนที่สอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดยะลาจำนวนทั้งสิ้น 179 คน จากทั้งหมด 8 โรงเรียนได้แก่ เพ็ญศิริ รัชตะวิทยา มานะศึกษา รังสิอนุสรณ์ ยะลาบำรุงผดุงประชา ศานติธรรม ผดุงศาสนวิทยา และดารุลลอูโลมนิบงบารู (แผนกอนุบาล-ประถม)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมีทั้งหมด 4 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ (checklist) เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าความถี่และร้อยละ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามชนิดจัดอันดับ (rank rating scales) เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้ใน 5 ด้านได้แก่ ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศการเรียนรู้และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยใช้ความถี่และร้อยละ ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูในการจัดการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้านเช่นเดียวกันโดยใช้ความถี่และร้อยละ ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมโดยใช้ความถี่และเรียงลำดับข้อตามความถี่

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากครูผู้สอน แล้วทำการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมโดยขอความร่วมมือจากฝ่ายวิชาการของโรงเรียน

4. การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติผู้วิจัยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย

1. ผู้ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 26 – 35 ปี มีวุฒิการศึกษาสูงสุดอยู่ในระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์ในการสอนไม่เกิน 5 ปี มีจำนวนชั่วโมงสอนตั้งแต่ 16-20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ จำนวนรายวิชาที่สอนอยู่ระหว่าง 1 – 3 รายวิชา ระดับชั้นหลักที่

รับผิดชอบในการสอนคือชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 รายวิชาที่สอนส่วนใหญ่ไม่ตรงตามวิชาเอกหรือวิชาโทที่จบมา ส่วนใหญ่ได้รับการอบรมในการจัดการเรียนรู้ โดยได้รับความรู้ในการจัดทำหลักสูตรที่ใช้สอนจากการจัดอบรมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หัวข้อที่ได้รับการอบรมมากที่สุดคือ วิธีการสอน

2. ความคิดเห็นและสภาพการปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

2.1 ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร ครูมีความคิดเห็นว่าการจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตรจัดได้ดีอยู่แล้วคิดเป็นร้อยละ 72.58 โดยเห็นว่าเนื้อหาวิชามีความทันสมัย มีการตรวจสอบ ทบทวนหลักสูตรอย่างต่อเนื่องทุกปีและที่สำคัญผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ จากสภาพการปฏิบัติจริงในการจัดการเรียนรู้พบว่า (1) สิ่งที่คุณค่าถึงมากที่สุดในการเลือกเนื้อหาคือการศึกษาเอกสารหลักสูตรและแบบเรียนต่างๆ (2) เนื้อหาสาระของหลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ครูนำมาจากหลักสูตรแกนกลาง (3) วิธีการจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตรโดยส่วนใหญ่ครูนำมาจากหลักสูตรแกนกลาง (4) เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสาระการเรียนรู้ที่ครูได้ศึกษา คือหลักสูตรแกนกลาง (5) ครูทำการสำรวจปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยการสอบถามจากนักเรียน (6) หลักเกณฑ์ที่ครูใช้มากที่สุดในการเลือกเนื้อหา คือ มีประโยชน์ต่อผู้เรียนทั้งในปัจจุบันและอนาคต (7) ขั้นตอนที่คุณค่าถึงมากที่สุดในการเลือกเนื้อหาคือ การปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเลือกเนื้อหาสาระของหลักสูตร มีสิ่งที่คุณค่าพัฒนาคิดเป็นร้อยละ 27.41 ได้แก่ หลักสูตรควรมีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และมีความเหมาะสมกับเวลาเรียน

2.2 ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ครูมีความเห็นว่ามีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ดีอยู่แล้วคิดเป็นร้อยละ 64.76 เพราะโรงเรียนมีการกำกับดูแลติดตามให้ครูทำตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการสนับสนุนและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ และส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาวิชาชีพ โดยให้ไปฝึกอบรมเกี่ยวกับเทคนิคการสอน การใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ เป็นต้น สภาพการปฏิบัติของครูพบว่า (1) วิธีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ คือการศึกษาพื้นฐานความรู้ของนักเรียนก่อนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ (2) ครูมีการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ร่วมกับฝ่ายวิชาการมากที่สุด (3) กิจกรรมที่ครูใช้ในการจัดการเรียนรู้ส่วนใหญ่นำมาจาก คู่มือครู (4) วิธีการสอนที่ครูใช้ในการจัดการเรียนรู้ คือการบรรยาย (5) ครูดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการเชื่อมโยงและบูรณาการกับวิชาอื่นๆ (6) ลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูนั้น มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติ มีสิ่งที่คุณค่าพัฒนาคิดเป็นร้อยละ 35.23 คือให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมที่

สร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม อีกทั้งให้ผู้ปกครอง สถานศึกษาและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดและพัฒนาการศึกษา

2.3 ด้านการจัดสื่อการเรียนรู้ ครูมีความเห็นว่าควรพัฒนาคิดเป็นร้อยละ 45.29 นั่นคือการจัดสรรงบประมาณเพื่อผลิตสื่อการเรียนรู้ การจัดมูมนหนังสือ แหล่งค้นคว้าให้ผู้เรียนได้อย่างทั่วถึง และให้มีสื่อที่เพียงพอต่อการจัดการเรียนรู้ จากการศึกษาสภาพการปฏิบัติพบว่า (1) สื่อการสอนที่ครูใช้ในการจัดการเรียนรู้ ได้แก่แบบเรียน บัตรคำ ซอล์ก/ กระดานดำ (2) สื่อการสอนที่ครูนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้มาโดยการจัดทำขึ้นเอง (3) นอกจากห้องเรียนแล้วแหล่งเรียนรู้ที่ครูใช้ในการจัดการเรียนรู้คืออินเทอร์เน็ต (4) สิ่งที่คุณค่าถึงมากที่สุดในการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ คือมีความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่จะสอน (5) ลักษณะการใช้สื่อการเรียนรู้ของครูคือใช้สื่อการเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์กับนักเรียนทั้งหมด

2.4 ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ ครูร้อยละ 70.46 มีความเห็นว่ามีการจัดบรรยากาศเรียนรู้ที่ดีโดยด้านที่ดีแล้วได้แก่ สภาพแวดล้อมมีความเหมาะสม สะอาด ร่มรื่นเป็นระเบียบเรียบร้อย มีความอบอุ่นปลอดภัย การควบคุมและจัดระเบียบวินัยในชั้นเรียนของครู จากการศึกษาสภาพการปฏิบัติของครูพบว่า(1) ครูมีการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ด้านกายภาพในห้องเรียนโดยให้ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอและอากาศถ่ายเทได้ดี (2)บรรยากาศที่ไม่พึงประสงค์ในห้องเรียนที่ประสบบ่อยครั้งที่สุดคือ สภาพห้องเรียนมีเสียงดังรบกวนจากห้องข้างๆ (3)บรรยากาศในด้านบวกเมื่อทำการสอนพบว่าให้แรงเสริมทางบวกแก่ผู้เรียนตามความเหมาะสมทั้งชมเชยและให้กำลังใจ (4)บรรยากาศในด้านลบเมื่อทำการสอนพบว่าขณะทำการสอนครูมักต้องสั่งให้ผู้เรียนหยุดคุยอยู่เสมอ (5) พฤติกรรมของผู้เรียนในด้านบวกมักจะพบบ่อยขณะทำการสอนคือ ผู้เรียนมักยิ้มแย้มแจ่มใสต่อกัน (6) พฤติกรรมของผู้เรียนในด้านลบที่มักจะพบบ่อยขณะทำการสอนคือ ผู้เรียนมักนำการบ้านหรือหนังสือวิชาอื่นมาทำ (7) สิ่งที่คุณปฏิบัติเมื่อมีปัญหาหรือเกิดความขัดแย้งในห้องเรียนคือ ครูจะไกล่เกลี่ยและให้ความเป็นธรรมกับทุกคน (8)ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียนพบว่าผู้เรียนเต็มใจอาสาช่วยเหลืองานของครูอยู่เสมอ สิ่งที่ครูเห็นว่าควรพัฒนาคิดเป็นร้อยละ 29.53 คือห้องเรียนควรมีความสวยงาม เร้าความสนใจต่อผู้เรียนและผู้พบเห็น และที่สำคัญคือการส่งเสริมให้ครู นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม

2.5 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ครูร้อยละ 76.29 มีความคิดเห็นว่าการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาในด้านที่ดีอยู่แล้วคือ การนำผลการประเมินไปพัฒนาผู้เรียน การสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูนำผลการประเมินมาพัฒนาปรับปรุงการจัดกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งสภาพการปฏิบัติของครูนั้นพบว่า(1) ครูดำเนินการประเมินผลก่อน

เรียนแต่ละหน่วยการเรียนรู้โดยการสังเกตพฤติกรรม (2) วิธีการที่ครูใช้ในการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงคือการทดสอบ (3) บุคคลที่ครูให้เข้ามามีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลคือนักเรียน (4) ลักษณะการวัดและประเมินผลของครูคือมีความยุติธรรมในการประเมินผล (5) วิธีการสอนซ่อมเสริมของครูคือ สอนเป็นกลุ่มย่อย และสิ่งที่ควรพัฒนาคิดเป็นร้อยละ 23.57 ได้แก่ การจัดอบรมหรือให้คำแนะนำแก่ครูเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง การสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูแก้ปัญหาด้านพฤติกรรมและการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยการทำวิจัยในชั้นเรียน

สรุปและอภิปรายผล

1. ครูผู้สอนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 26 – 35 ปี จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี เนื่องจากโรงเรียนเอกชนมักประสบปัญหาครูมีการเข้าออกบ่อยจากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่จึงมีประสบการณ์ในการสอนไม่เกิน 5 ปี มีจำนวนชั่วโมงสอนตั้งแต่ 16 – 20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ซึ่งถือได้ว่าเป็นจำนวนที่เหมาะสม เพราะครูต้องมีเวลาในการเตรียมการสอนและตรวจงานนักเรียน และถึงแม้ว่าครูส่วนใหญ่จะตอบว่าสอนไม่ตรงตามวิชาเอกที่จบมา แต่โรงเรียนก็พยายามสนับสนุนให้ครูทุกคนได้รับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ ทั้งด้านหลักสูตร การจัดกิจกรรม สื่อการเรียนรู้ บรรยายภาคการเรียนรู้และการวัดและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกพื้นที่

2. ครูคิดว่าการจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตรคืออยู่แล้ว เพราะเนื้อหาสาระมีความทันสมัย มีการตรวจสอบทบทวนหลักสูตรอย่างต่อเนื่องทุกปี ซึ่งสอดคล้องกับสภาพการปฏิบัติที่พบว่า ในการจัดเนื้อหาครูยึดหลักสูตรแกนกลางเป็นหลัก มีการกำหนดจุดประสงค์เฉพาะและจัดเรียงลำดับเนื้อหา โดยคำนึงถึงเนื้อหาที่มีประโยชน์ต่อผู้เรียน มีความครอบคลุมความรู้หลายๆด้าน ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของสุนีย์ ภูพันธ์ (2546: 19) ที่กล่าวว่า หลักสูตรที่ดีนั้นควรมีเนื้อหาสาระของเรื่องที่สอนบริบูรณ์เพียงพอที่จะช่วยให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น และมีพัฒนาการทุกด้าน และที่ต้องพัฒนาคือ เนื้อหาควรมีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และเหมาะสมกับเวลาเรียน อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนเอกชนมีอิสระในการบริหาร มักมีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยการเพิ่มรายวิชาหรือกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่างๆเพื่อเป็นทางเลือกให้กับผู้เรียน ดังนั้นโรงเรียนควรมีการสำรวจความต้องการของชุมชนด้วยว่า สิ่งดังกล่าวนี้สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริงหรือไม่

3. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้นั้นครูเห็นว่าควรพัฒนา แม้ว่าผู้บริหารมีการกำกับดูแลและส่งเสริมให้ครูได้ฝึกอบรมแล้วแต่จากสภาพการปฏิบัติกลับพบว่าครูยังคงใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย ดังนั้นจึงควรมีการตรวจแผนการเรียนรู้ก่อนที่ครูจะนำไปสอน นิเทศติดตามให้มากขึ้น ให้

คำแนะนำแก่ครูอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง อีกทั้งต้องสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูในการปฏิบัติหน้าที่ เพราะครูที่มีขวัญและกำลังใจดีย่อมมีความสุขในการทำงานและจะพยายามปรับปรุงงานให้ดียิ่งขึ้นดังที่สุพรรณ ชัยอุปคำ (2537, อ่างโนนนิพาพร แปะปา หน้า 80) ได้ศึกษาพบว่า การที่ผู้บริหารให้ขวัญและกำลังใจแก่ครูเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กันกับการสอนและครูก็จะมีแรงจูงใจในการจัดการเรียนรู้ได้ดี

4. ครูเห็นว่าสื่อการสอนเป็นสิ่งที่ควรพัฒนา แม้ครูบอกว่าสื่อมีความทันสมัยสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี มีสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการเรียนรู้ครบทุกกลุ่มสาระฯ แต่สภาพการปฏิบัติพบว่าสื่อการสอนที่ครูใช้มากที่สุดยังคงเป็น แบบเรียน บัตรคำ ซอล์คและกระดานดำ ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นว่าครูผู้สอนยอมรับว่าทางโรงเรียนมีการสนับสนุนด้านสื่อการเรียนรู้อย่างเต็มที่ แต่น่าจะเป็นการนำสื่อที่มีอยู่มาใช้ในการจัดการเรียนรู้มากกว่า ดังนั้นทางโรงเรียนควรที่จะต้องสร้างความตระหนักให้ครูผู้สอนเห็นความสำคัญของการใช้สื่ออย่างแท้จริง

5. ครูส่วนใหญ่บอกว่าโรงเรียนมีการจัดบรรยากาศที่ดีอยู่แล้ว ได้แก่ สภาพแวดล้อมมีความเหมาะสม สะอาด ร่มรื่นเป็นระเบียบเรียบร้อย มีความอบอุ่นปลอดภัย ซึ่งสอดคล้องกับกัลยา ยงยศ (อังกใน พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์.2533 หน้า 10) ที่กล่าวว่า ลักษณะของห้องเรียนที่มีบรรยากาศด้านกายภาพเหมาะสม ควรเป็นห้องเรียนที่มีสีสันทนน่าดู สบายตา อากาศถ่ายเทได้ดี ขนาดพอเหมาะ ปราศจากเสียงรบกวนและกว้างขวางเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน ดังนั้นโรงเรียนควรเอาใจใส่ดูแลให้มีการจัดสภาพห้องเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อยู่เสมอ

6. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่าผลการวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกษตรชัย และหิม และคณะ (2547: 179) ที่ได้เสนอแนวทางการแก้ปัญหาในการวัดและประเมินผลว่า ควรใช้การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โดยใช้วิธีการสังเกต สอบถาม สัมภาษณ์และให้ความช่วยเหลือผู้เรียนที่ไม่เข้าใจเนื้อหาด้วยการสอนซ่อมเสริม อย่างไรก็ตามแม้สภาพการปฏิบัติของครูจะมีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงแล้ว (Authentic Assisment) แต่ครูก็ยังคงต้องการที่จะได้รับการอบรมในด้านนี้ อีก เพื่อที่จะได้ปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้แล้วครูมีความต้องการการสนับสนุนและส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสำคัญ โดยอาจจะเชิญวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญในด้านนี้ โดยเฉพาะมาให้คำแนะนำแก่ครูผู้สอนในช่วงปิดภาคเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. โรงเรียนควรร่วมมือกับชุมชนในการจัดการศึกษาและศึกษาความต้องการของชุมชน เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของคนในพื้นที่ได้อย่างแท้จริง
2. โรงเรียนควรปลูกฝังและส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในการจัดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น
3. โรงเรียนควรมีการจัดสรรงบประมาณสำหรับซื้อหนังสืออ่านเพิ่มเติมในห้องสมุด ให้หลากหลายมากขึ้น เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนและเพียงพอต่อความต้องการ
4. โรงเรียนควรจัดอบรมแก่ครูเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงและการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างเป็นรูปธรรม

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2535). พระราชบัญญัติ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนเอกชนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- เกษตรชัย และหิม และคณะ. (2547). การศึกษารูปแบบการเรียนการสอนภาษาอาหรับในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. คณะศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2544). การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แนวคิด วิธีและเทคนิคการสอน 1 .กรุงเทพฯ : บริษัท เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้นท์ จำกัด.
- ทิตนา แชมมณี. (2550). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์.
- นิภาพร แปงป้า. (2537). สภาพการสอนคณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์สูงและต่ำ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพบพระ จังหวัดตาก. การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2533). บรรยายภาคการเรียนการสอน : ปัจจัยสำคัญต่อประสิทธิภาพการสอน. วารสารมิตรครู.32, 9-14
- สมศักดิ์ ภูวิภาดาวรรณ. (2544). การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และการประเมินตามสภาพจริง. พิมพ์ครั้งที่ 4. เชียงใหม่: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เชียงใหม่โรงพิมพ์แสงศิลป์.

- สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร. เชียงใหม่: The Knowledge Center ในเครือดวงกมลเชียงใหม่
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2547). รายงานผลการประเมินการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเอกชน. กรุงเทพฯ: ศูนย์สภาลาดพร้าว.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). รายงานการวิจัย เรื่อง สภาพการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี.ที.ซี. คอมมิวนิค.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจังหวัดยะลา. (2554). ผลการสอบ NT ปีการศึกษา 2553. <http://www.yalaopec.go.th/yalaopec2011/index.php>
(สืบค้นเมื่อ 22 มกราคม 2554)